

Viherlannoitus vihannesten viljelykierrrossa

Tuloksia tilakokeista

EKOkas- ja Luomupuutarha –hankkeet

www.luke.fi/ekokas

www.luke.fi/luomupuutarha

Pirjo Kivijärvi

Luonnonvarakeskus (Luke)

pirjo.kivijarvi@luke.fi

040 828 8254

ruokaa ja luonnonvaroja

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Miksi viherlannoitus?

Koska maa on viljelijän ”pankki”

Miten käy, jos maata ei ruoki?

Miksi viherlannoitus?

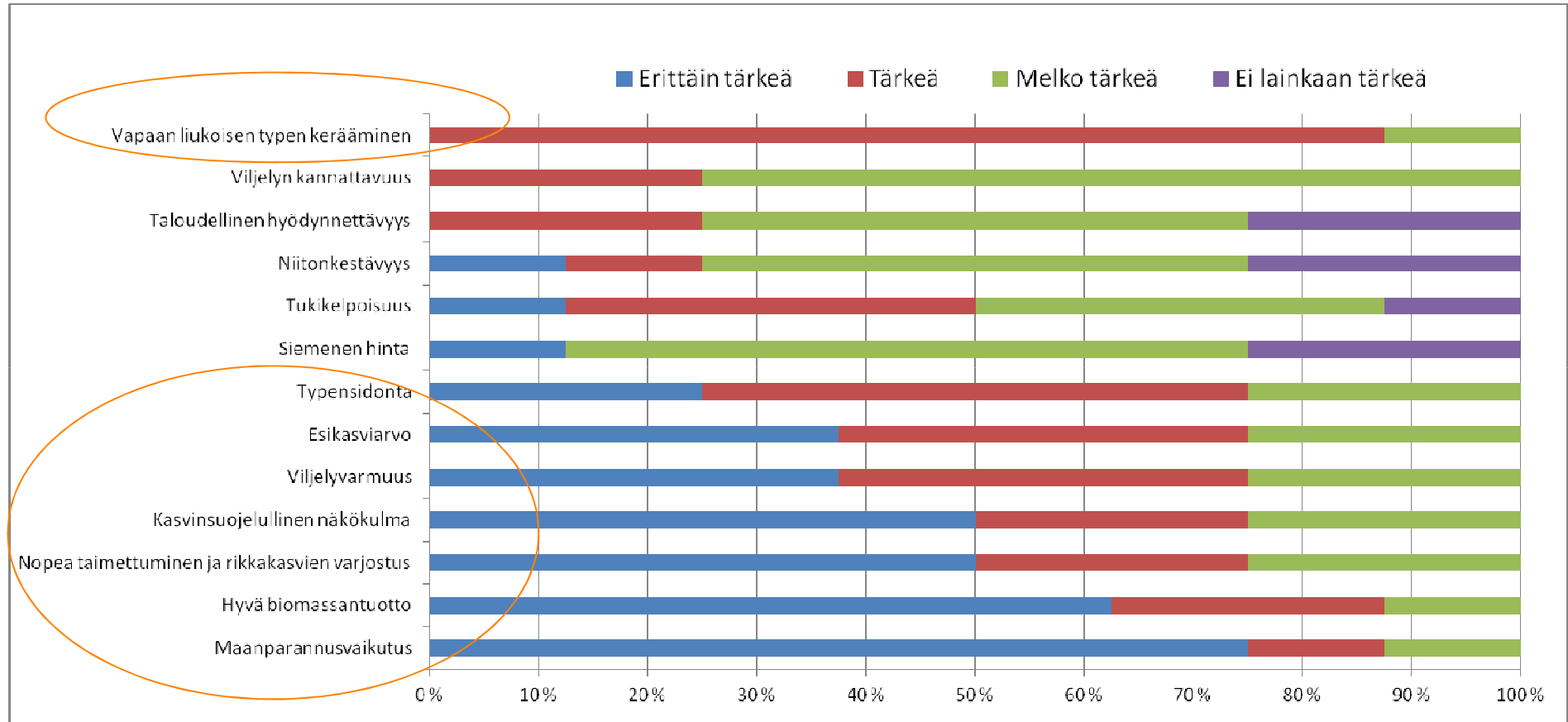

- Lannoitus; ilmaista typpeä
- Lisää maahan orgaanista ainesta
  - ravinteiden pidätyskyky paranee
  - vesitalous paranee
  - mikrobitoiminta lisääntyy
  - eroosio vähenee
- Viljelykierron monipuolistaja
- Lisää viljely-ympäristön monimuotoisuutta
-

Apilan "typpitehtaita"

Mikä vaikuttaa viherlannoituskasvin valintaan?

Vuonna 2014 luomuvihannestiloille suunnatun kyselyn tulos:

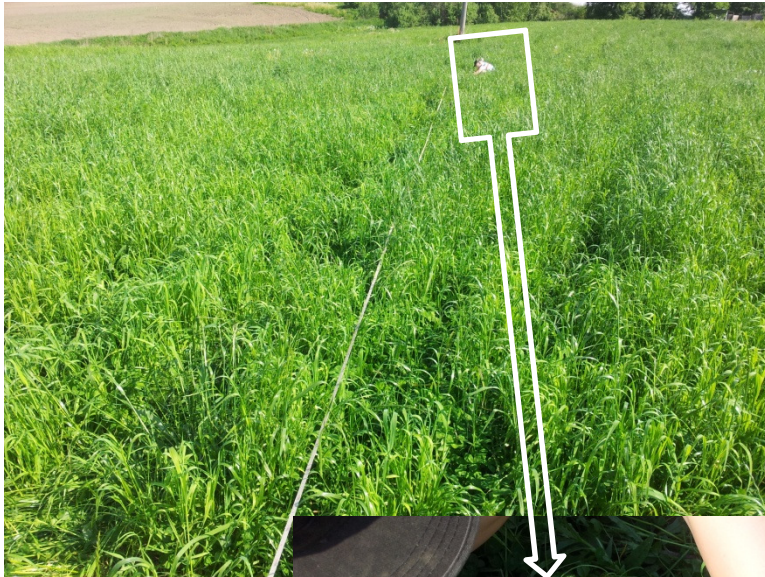

Viherlannoitus vihannestiloilla

- Paljonko kuvan herne-sinappi-kasvusto tuottaa maanpäällistä kuiva-ainemassaa/ha?
- Mikä on eri kasvilajien osuus kasvustossa?
- Paljonko ravinteita tuotetun massan mukana tulee maahan?

Viherlannoitusnäytteiden otto ja käsittely

Näytteenotot ajoitettiin mahdollisimman lähelle kasvuston alasniittoa tai murskausta

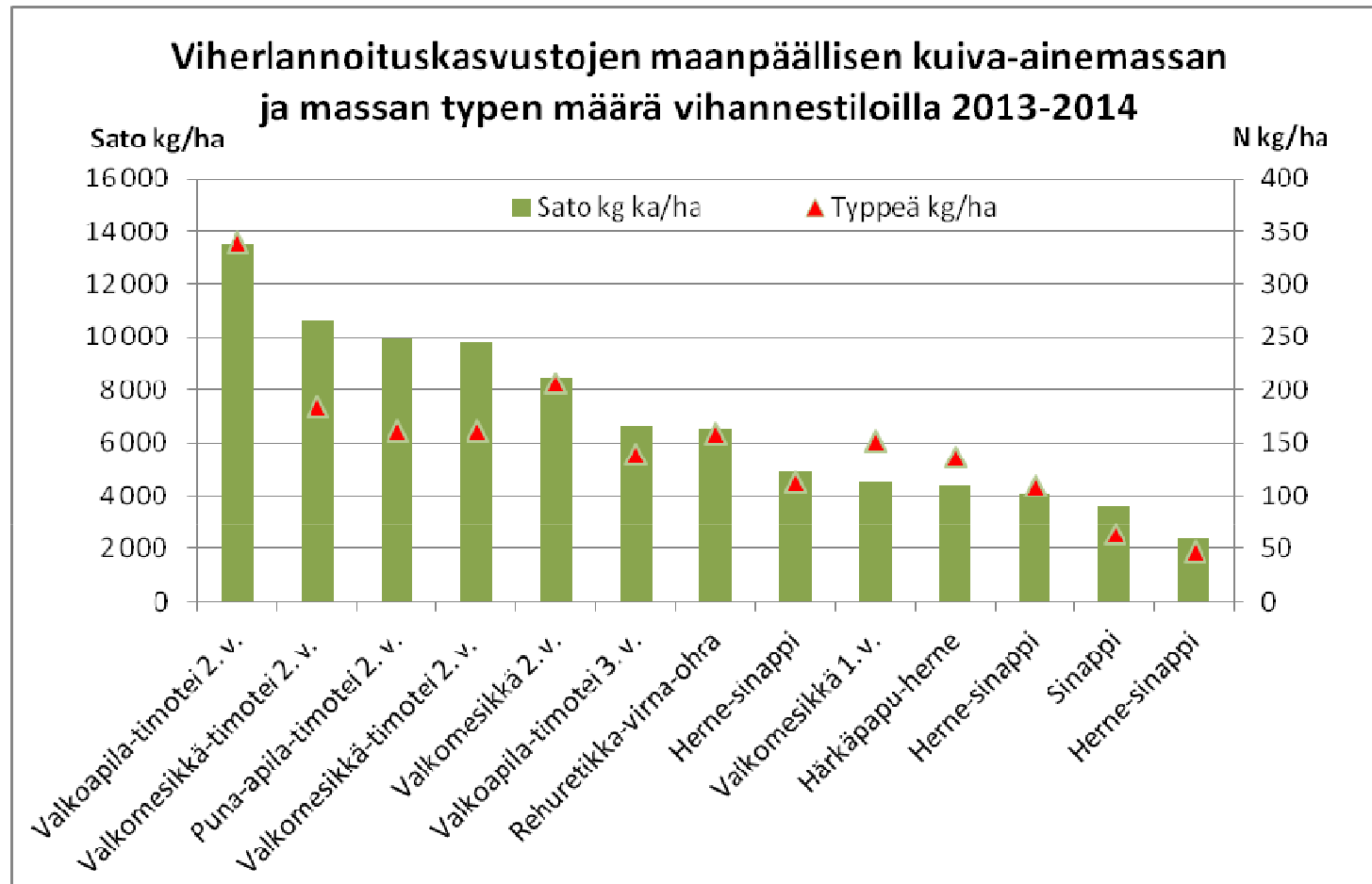
Viherlannoitus vihannestiloilla

Esimerkkejä käytetyistä siemenmääristä, kg/ha:

- Puna-apila-timotei: 5 + 10-20
- Puna-apila-nurminata-timotei: 4 + 10 + 10
- Kaura-timotei-puna-apila: 180 + 10 + 5
- Valkoapila-timotei-yksiv. raiheinä: 4,5 + 10 + 10,5
- Eng.raiheinä-persianapila-rehuvirna: 10 + 8 + 30
- Valkomesikkä-timotei: 12 + 6
- Valkomesikkä: 7
- Herne-sinappi: 100 + 10
- Herne-kaura: 90 + 90
- Herne-härkäpapu: 70 + 230
- Keltasinappi-härkäpapu: 20 + 250

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

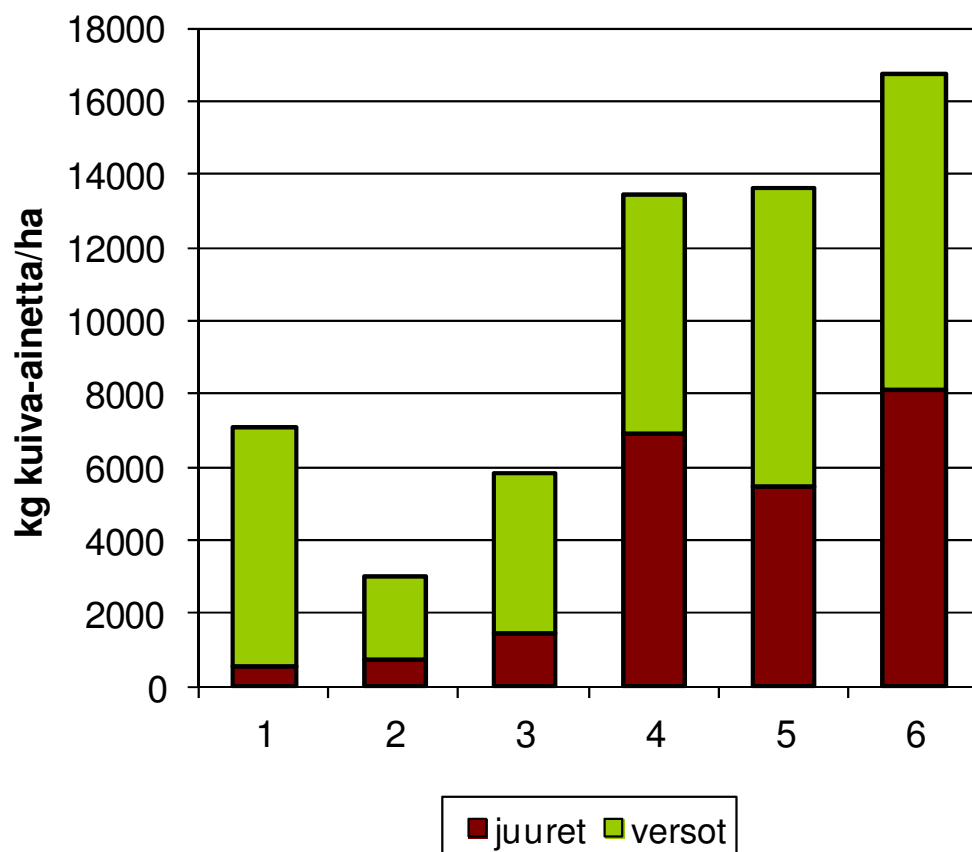
Huomioitavaa:

Monivuotisilla kasveilla koko kasvukauden sato, yksivuotisilla kasvuaika vain noin 2 kk

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Paljonko kasvimassaa on maanpinnan alapuolella?

- Viherkesantojen kuiva-ainesadot (kg/ha) Jokioisten kokeissa vuosina 1989-1991.

- 1 = yksivuotinen ruisvirna
- 2 = yksivuotinen westerwoldin raiheinä
- 3 = yksivuotinen westerwoldin raiheinän ja puna-apilan seos
- 4 = kolmivuotinen timotei
- 5 = kolmivuotinen timotein ja puna-apilan seos
- 6 = kolmivuotinen vuohenherne
- (Lähde: Känkänen, H.2000)

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Mitattuja kasvuston kuiva- ainepitoisuuksia	
Kasvilaji	%
Puna-apila	
kesäkuun lopulla, kukintavaihe	16
syyskuussa	21
Valkoapila	
kesäkuun alussa	13
heinäkuu, kukinnan loppuvaihe	17
syyskuun alku	15
Valkomesikkä	
nuori kasvusto, kukinta alussa	15
kukinta puolella välissä	23
Rehuvirna	
kukinnan alku	20
Herne	
heinäkuun alku, kukintavaihe	16-17
Härkäpapu	
kukinnan alku	13

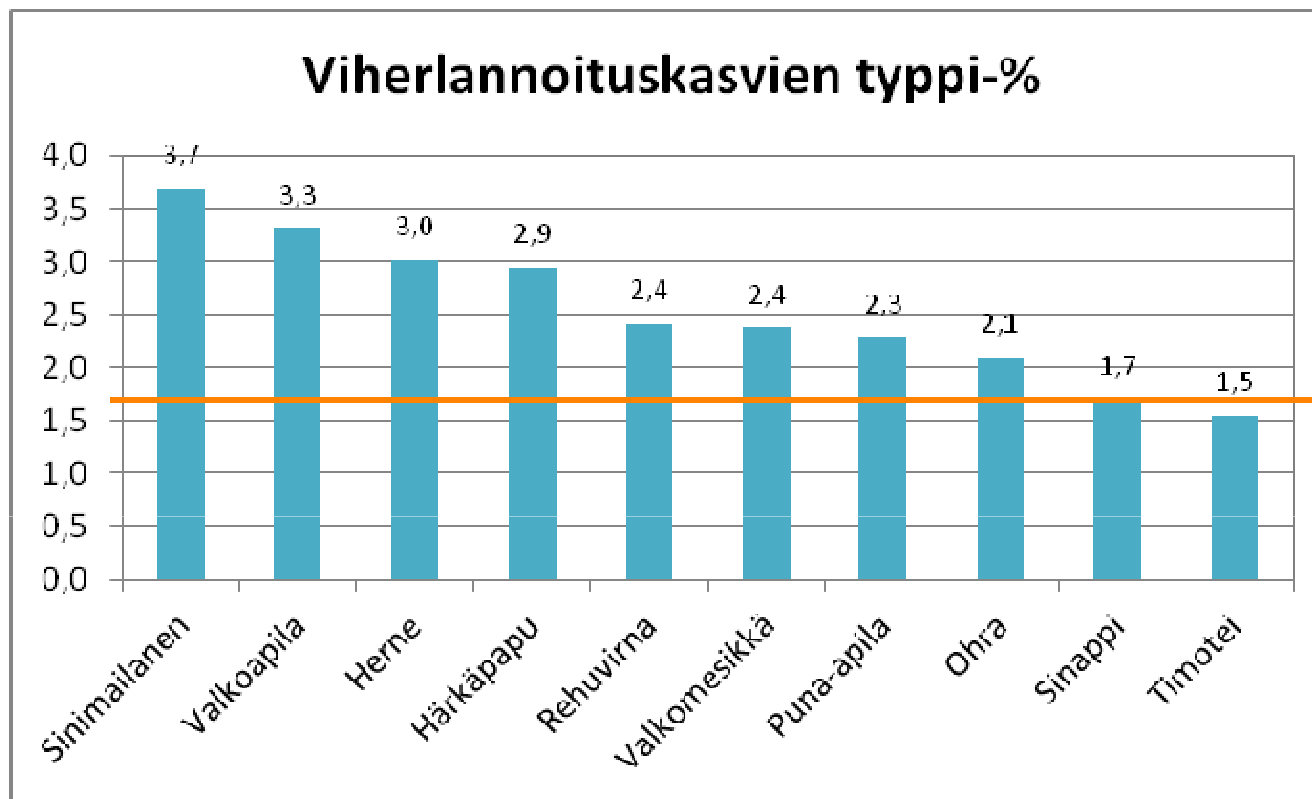
Mitattuja kasvuston kuiva- ainepitoisuuksia	
Kasvilaji	%
Timotei	
kesäkuu, osittain tähkällä	19-22
tähkällä, kukinnan alussa	23
kukinna lopussa	28-29
Sinappi	
kukintavaiheessa	17-18
kukinnan loppuvaiheessa	21
Rehu- ja muokkausretikka	
	7-8
Ohra	
tähkällä	25

Toisen vuoden valkomesikkäkasvustoa

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Maan hajottajamikrobisto tarvitsee lisääntymiseensä kasvimassaa, jonka typpipitoisuus on noin 1,7 %

➔ timotein ja sinapin maanpäällisen massan kaikki typpi sitoutuu hajotustoimintaan

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Paljonko viherlannoitus tuo typpeä maahan?

Esimerkki

Valkomesikän typpi-% = 2,4

Valkomesikän 2. vuoden ka-sato = 8 493 kg/ha -> 2,4 % * 8 493 kg/ha = 204 kg N/ha

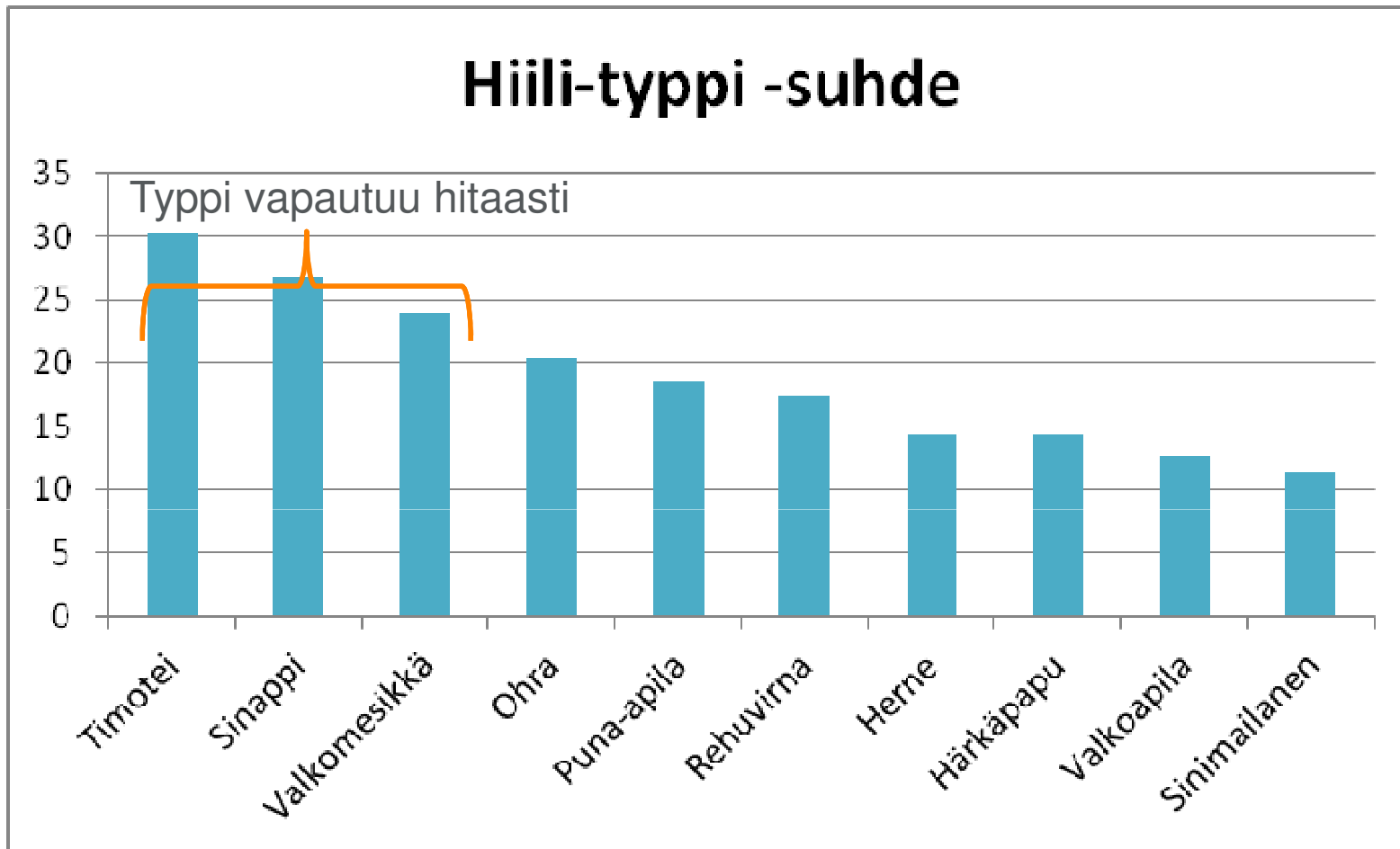
Hajotustoiminnan ”yli” jäävä typpi:

$2,4 \% - 1,7 \% = 0,7 \%$

$0,7 \% * 8\,493 \text{ kg/ha} = 59 \text{ kg N/ha}$ (seuraavalle kasville käytettävissä oleva typpi)

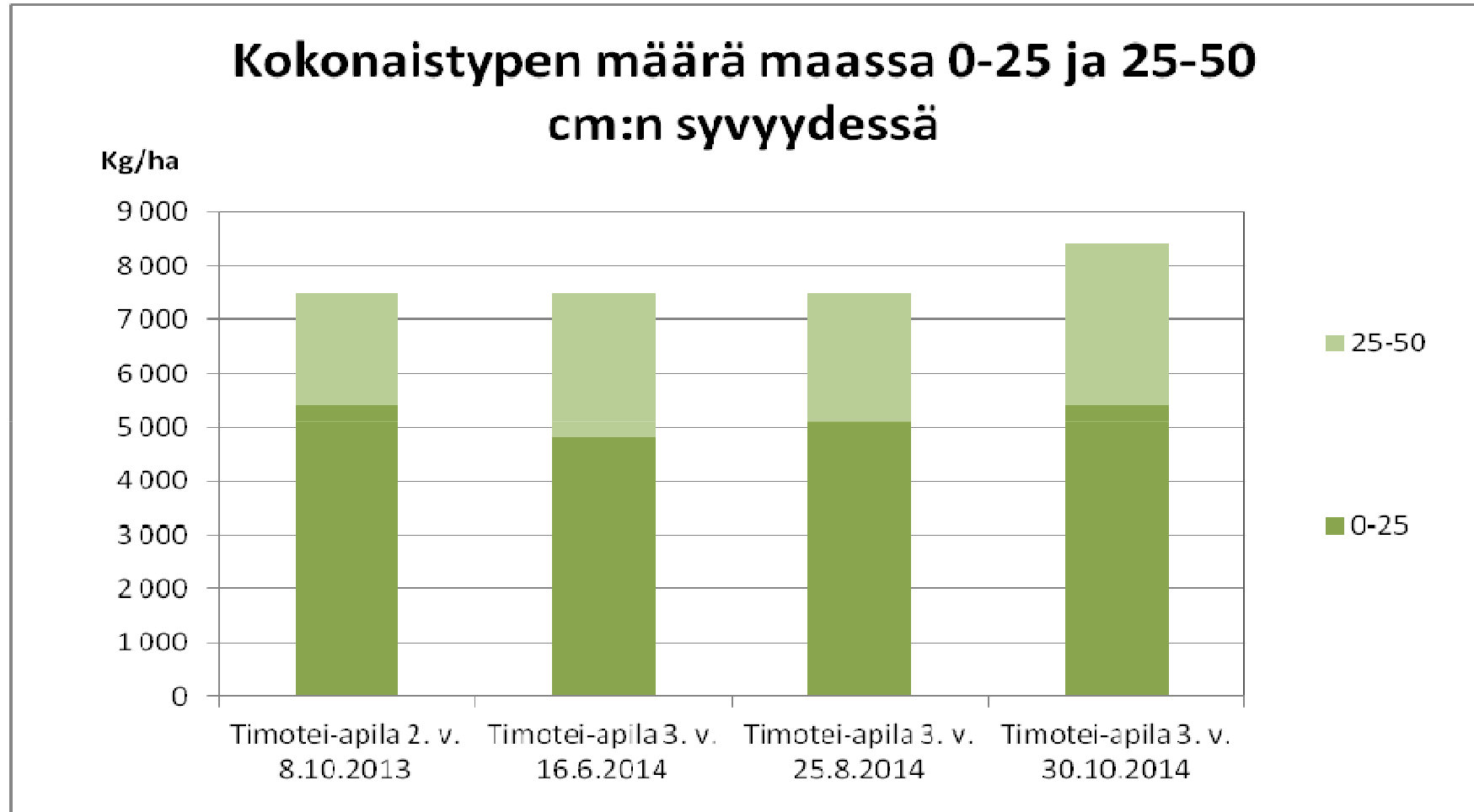
+ juurimassan sisältämä typpi

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

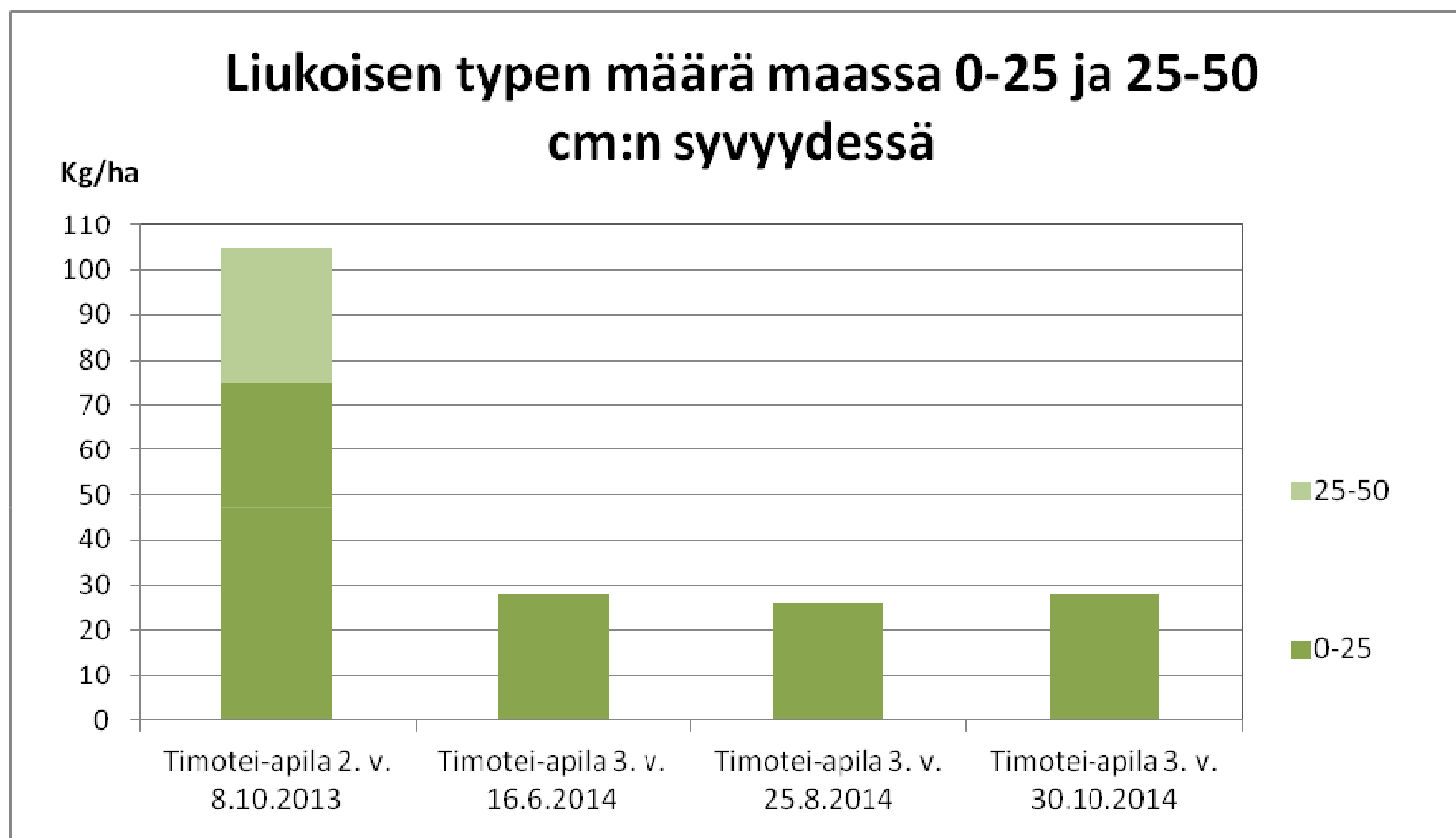

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

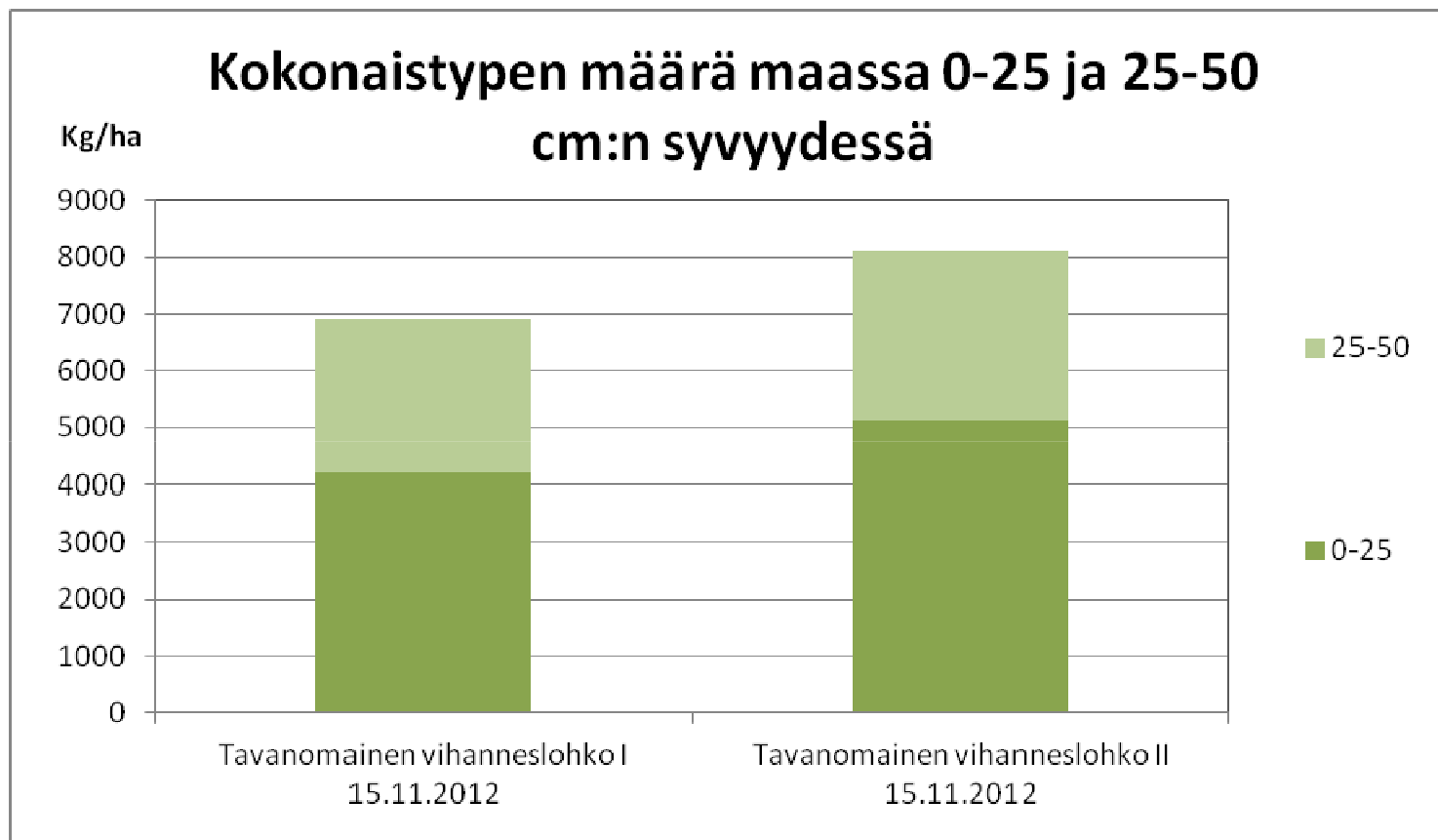
Kasvusto perustettu 2012, kivennäismaa

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Vuonna 2013 voimakas massan tuotto, niitto 3 kertaa kasvukaudella
Vuonna 2014 kasvustossa apilan osuus alle 10 %

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

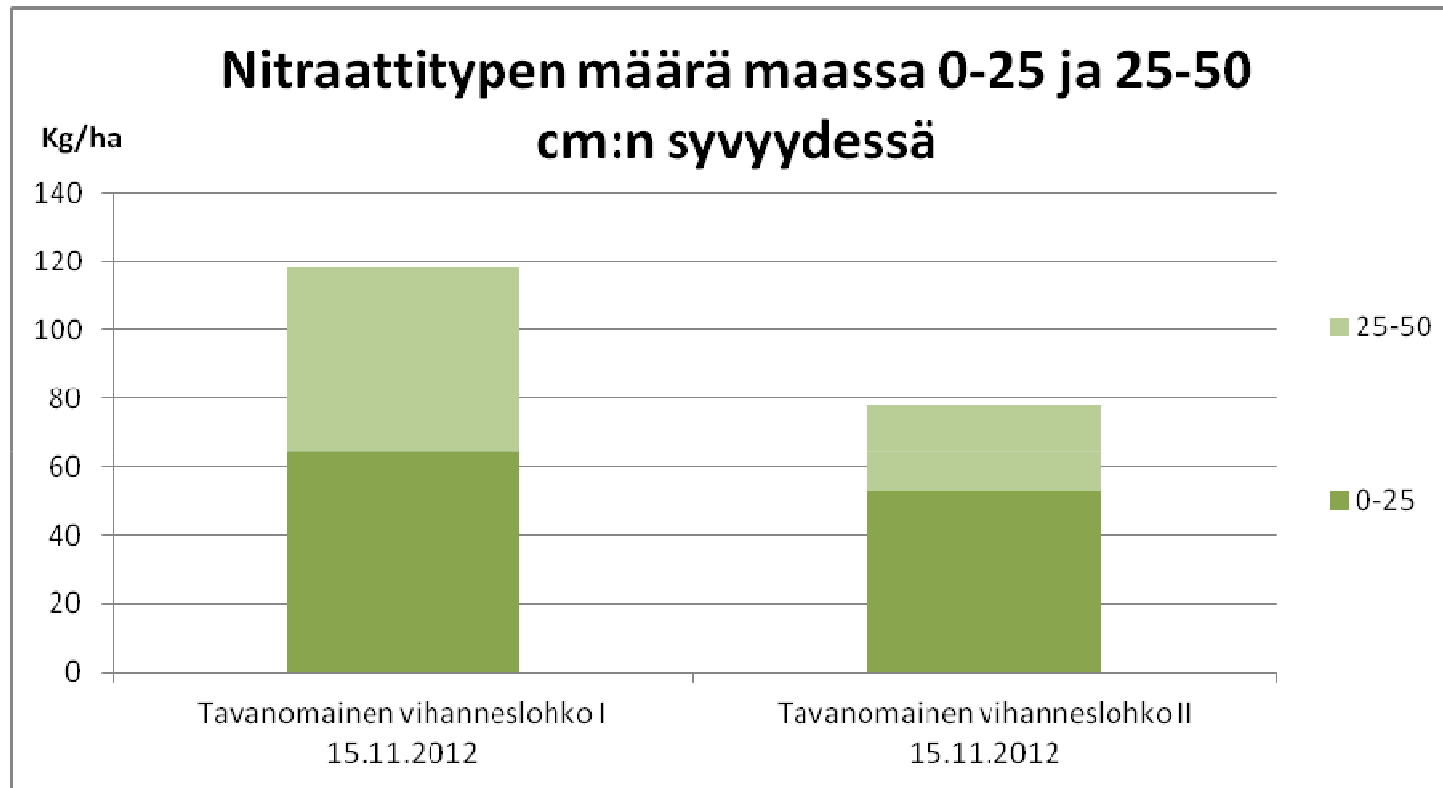

Lohkojen viljelyhistoriaa:

2012 valkomesikkä, 2010-2011 parsakaali, 2009 kiinankaali

Viherlannoitus vihannestiloilla: tuloksia

Lohkojen viljelyhistoriaa:

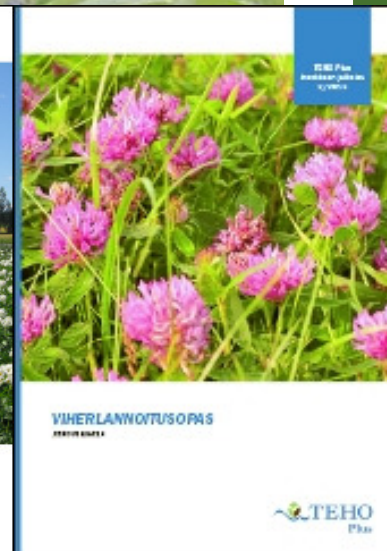
2012 valkomesikkä, 2010-2011 parsakaali, 2009 kiinankaali

Oikeat vastaukset

- Paljonko kuvan herne-sinappi-kasvusto tuottaa maanpäällistä kuiva-ainemassaa/ha?
  - 5 387 kg/ha
- Mikä on eri kasvilajien osuus kasvustossa?
  - herne 52 %, sinappi 38 %, oheiskasvit 10 %
- Paljonko ravinteita tuotetun massan mukana tulee maahan, kg/ha?
  - N 113, P 17, K 106, Ca 64, S 14

Viherlannoituksesta löytyy tietoa

**Esitetyt tulokset on tuotettu
Luonnonvarakeskuksen, HY Ruralia-instituutin,
ProAgrioiden, viljelijöiden ja yritysten
yhteistyönä**

Rahoitus:

**Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Kaakkois-Suomen ja
Hämeen ELY-keskus, MMM Makera ja yritykset**

Kiitokset kaikille miellyttävästä yhteistyöstä

Lopuksi

Viisaus on sitä, että tietää mittee tehdä.
Taeto on tieto siitä, että mitenkä tehhään.
Mutta viimelopussa arvossaan on se,
että tekköö kanssa eekä vuan meenaele.
-Olavi Rytönen